مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

عبدالجمیل عرفان ۲۰۱۸/۰۴/۱۱

موانع و مشکلات فرا روی توسعه در افغانستان

توسعه، ترقی و تکامل جوامع بشری یکی از مهم ترین دغدغه بشر در طول تاریخ بوده و هست. و هم چنان رسیدن به توسعه یکی از اهداف اساسی مردم در جوامع است. اما مفهوم توسعه به شکل مدرن آن بعد از جنگ جهانی دوم مورد توجه دانشمندان قرار گرفت. و در این زمان بود که توسعه وارد مطالعات علوم سیاسی و جامعه شناسی گردید. و بعد آهسته، آهسته شامل مضامین پوهنتونی شد با آنکه درک تخصصی از مفهوم توسعه به شکل مدرن آن حاصل عصر جدید است. اما توسعه مفهومی است که هنوز هم در کشور ما امر ناشناخته باقی مانده است. و یا به شکل ابتدائی به آن پرداخته می شود. لذا امروزه توسعه در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به خصوص توسعه به روش مدرن یکی از فراگیر ترین موضوعات در جوامع بشری به خصوص کشور های در حال توسعه است.

بناً هر تحول مثبت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در یک کشور موانع و چلنج های سر راه خود دارد. و به خصوص کشور های که چندین دهه جنگ را تجربه کرده اند بدون شک موانع و چلنج های بزرگی سد راه توسعه آن ها قرار دارد. که این موانع و چلنج ها کشور ها را به جوامع عقب مانده و یا جهان سومی مبدل ساخته است.

در هر کشور نوع موانع و چلنج ها و نحوه مبارزه با آن متفاوت است. اما بزرگ ترین موانع و چلنج ها فرا روی توسعه که در تمام کشور ها مشترک است. و افغانستان نیز از این موانع مستثنی نیست. از آن جمله می توان به موانع و چلنج های مانند نا امنی، وابستگی سیاسی و اقتصادی به قدرت های بزرگ صنعتیِ منطقه و جهان، قبیله گرای، سنت های نا پسندِ ضد توسعه و ترقی، وجود حکومت های توتالیتر، دیکتاتور و تمامیت خواه، و محصور بودن کشور از نگاه ژئوپولیتیک و ژئو اکونومیک به خشکه اشاره نمود. لذا موانع و چلنج های فوق از جمله عواملی است که مانع توسعه و ترقی در افغانستان شده است.

در واقع، افغانستان کشوری است که در طول تاریخ نا امن بوده است. و از سوی هم این کشور میدان جنگ های نیابتی و زور آزمایی قدرت های منطقوی و جهانی بوده است. بناً این جنگ ها کشور را به وابستگی سیاسی و اقتصادی مطلق به کشور ها و قدرت های بزرگ کشانیده است. و این جنگ ها زمینه قبیله گرایی و سمت گرایی را نیز در کشور برای گروه های تندرو فراهم نموده است.

از سوی هم نا امنی ها در طول تاریخ سنت های ضد توسعه و ترقی را در کشور بیشتر از پیش در بین مردم دامن زده است. که در نتیجه این نا امنی ها و جنگ ها زمینه حکومت های توتالیتر، دیکتاتوری و تمامیت خواه که در نفس خود با توسعه و ترقی در تعارض و تقابل فراهم شده است. و ذهنیت ضد توسعه و ترقی را در کشور بیشتر از پیش مساعد ساخته است. و با تأکید به موانع که در فوق به آن ها شاره شد. یکی دیگر از بزرگترین موانع و چلنج در برابر توسعه افغانستان محصور بودن این کشور از نگاه ژئوپولیتیک و ژئو اکونومیک به خشکه است. به همان اندازه که نا امنی ها، جنگ و سایر عومل دیگر در توسعه نیافتگی افغانستان مؤثر و دخیل بوده است. به همان اندازه یا بیشتر از آن محصور بودن این کشور به خشکه و راه نداشتن آن به آب های آزاد بین المللی نیز در توسعه نیافتگی و عقب ماندگی کشور تأثیر گزار بوده است. در واقع موانع و چلنج های که در بالا به آن ها اشاره شد وجه مشترک بین کشور های در حال توسعه یا همان کشور های جهان سومی است.

بناً موانع و مشکلاتی که در بالا شرح داده شد. از جمله بزرگ ترین و مهم ترین موانع و چلنج ها فرا روی توسعه در ابعاد مختلفِ سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی در افغانستان بوده و هست، که نمی توان از آن چشم پوشی کرد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

در نتیجه به جریان افتادن روند توسعه در افغانستان لازمه یک سلسله اصلاحات مهم در جامعه است. که فراهم نمودن این اصلاحات بدون شک زمان گیر و پر خرج است اما ناممکن نیست. در نهایت فراهم نمودن زمینه روند توسعه به روش مدرن در کشور مستلزم امنیت پایدار، همدیگر پذیری بین اقوام ساکن و رفع وابستگی سیاسی و اقتصادی کشور به قدرت های منطقه ای و جهانی است.

پایان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ